

Õiguskantsler

Maardu Linnavolikogu
linnavolikogu@maardu.ee

Teie nr

Meie 11.05.2026 nr 7-5/261022/2603968

Vee- ja kanalisatsiooniteenuse osutamine Maardu linnas

Lugupeetud linnavolikogu esimees ja linnapea

Maardu linna järveäärse piirkonna elanikud pöördusid õiguskantsleri poole, sest nad pole rahul kohaliku vee- ja kanalisatsiooniteenuse hinnaga. Elanike hinnangul on vee- ja kanalisatsiooniteenuse hind põhjendamatult kõrge ja hinna kujunemine pole läbipaistev. Elanikel on tekkinud kahtlus, et Maardu Linnavalitsus ei kontrolli linna äriühingute tegevust, samuti pole linnavalitsus vastanud elanike pöördumistele nii, nagu seadused ette näevad.

Elanike mure kõrge veehinna pärast on mõisteta. Kui elutähtsat teenust osutab monopoolses seisundis ettevõtte, mille omanik on kaudselt kohalik omavalitsus, on elanikel õigus eeldada, et teenuse hind on põhjendatud ning ettevõtte tegevus läbipaistev ja kontrollitud.

Linn peab järgima hea halduse põhimõtet, kui selgitab inimestele enda tegevust, muu hulgas seda, kuidas linn kontrollib linna osalusega äriühingute tegevust. Leian, et linnavalitsuse tegevus ei ole olnud igas aspektis kooskõlas hea halduse põhimõttega. Eelkõige ei ole linnavalitsus püüdnud elanike küsimustele sisuliselt vastata ega selleks ettevõttelt andmeid küsida. Kui linnavalitsusel pole linna kontrolli all oleva äriühingu kulude kujunemise kohta infot, viitab see ebapiisavale omanikujärelevalvele.

Palun Maardu Linnavalitsusel edaspidi anda elanike pöördumistele sisulised vastused. Vajaduse korral tuleb linnal nõuda linna osalusega äriühingutelt andmeid välja, et oleks võimalik nende äriühingute tegevust käsitlevaid vastuseid põhjendada.

Õiguskantsler ei analüüsi veeteenuse hinna põhjendatust ega asu Konkurentsiameti või Andmekaitse Inspektsiooni rolli.

Järelevalve linna äriühingute tegevuse üle

Linnade ja valdade majandustegevust ning juriidilistes isikutes osalemist reguleerib [kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse](#) (KOKS) § 35. Linnavalitsusel kui linna ainuosalusega äriühingu asutajal, osanikul või aktsionäril on õigus teha äriühingu tegevuse üle omanikujärelevalvet (KOKS § 35 lg 3).

OÜ Kroodi Vesi kuulus enne ühinemist äriühingule AS Maardu Vesi, mille ainuomanik on Maardu linna omandisse kuuluv AS Maardu Elamu. [Äriseadustiku](#) § 6 kohaselt on see kontsern, kus ema-

ja tütarettevõtja moodustavad majandusliku terviku ning emaettevõtjal on tütarettevõtja üle valitsev mõju.

Kuigi äriseadustiku kohaselt on tütarettevõtja iseseisev juriidiline isik ja tema igapäevast tegevust juhib juhatus, ei tähenda see, et omanikul poleks võimalust või kohustust selle tegevuse üle järelevalvet teha.

Maardu Linnavalitsusel pole otsest osanikuõigust OÜ Kroodi Vesi suhtes – see kuulub vahetule osanikule ehk AS-ile Maardu Vesi (ÄS § 166 annab igale osanikule õiguse saada juhatuselt teavet osaühingu tegevuse kohta ning tutvuda osaühingu dokumentidega). See ei tähenda siiski, et linnavalitsusel pole võimalik vajalikku teavet saada. Linnavalitsus saab kasutada oma osanikuõigusi ja nõuda, et AS-i Maardu Elamu juhatus annaks talle vajaliku teabe (ÄS § 287). Selline infovahetus omanike vahel on tavapärane kontserni juhtimise osa ning vajalik omanikujärelevalve tegemiseks.

Kohalik omavalitsus ei ole üksnes formaalne omanik. Avalikku ülesannet täites – sealhulgas vee- ja kanalisatsiooniteenust korraldades – peab linn olema suuteline veenduma, et kulud on põhjendatud, seotud isikutega toimuvad tehingud turutingimustel ning avalikku raha kasutatakse sihipäraselt. Omavalitsusüksus peab korraldama avalike teenuste osutamist soodsaimatel tingimustel (KOKS § 3 p 7) ning tagama eesmärkide saavutamiseks tehtavate kulude kokkuhoiu (KOKS § 48 lg 3¹ p 1).

Viide sellele, et üksnes äriühingul on oma tegevuse kohta vajalik teave, ei vabasta linnavalitsust omanikujärelevalvest ega ülesandest elanikele selgitada, kuidas linn seda järelevalvet teeb. Kui linnavalitsus vajaduse korral sellist teavet küsib ning järelevalvega seonduvat elanikele selgitab, on see kooskõlas hea halduse ja omaniku järelevalve põhimõtetega. See, kui linnavalitsus tõdeb, et tal pole infot oma kaudse kontrolli all oleva äriühingu kulude kujunemise kohta, võib viidata ebapiisavale järelevalvele ega ole kooskõlas hea halduse põhimõttega.

Kui linnavalitsuse vastused ei rahulda avaldajat, on tal võimalik pöörduda linnavolikogu revisjonikomisjoni poole. Revisjonikomisjon saab KOKS § 48 lõike 3 punkti 1 alusel kontrollida ja hinnata linna valitseva mõju all oleva äriühingu tegevuse seaduslikkust, otstarbekust ja tulemuslikkust ning linna vara kasutamise sihipärasust, samuti küsida selle hindamiseks vajalikku teavet ja kõiki dokumente (KOKS § 48 lg 6). Revisjonikomisjon saab küsida linnavalitsuselt selgitusi ka äriühingute juhtimise kohta.

KOKS § 35 lõike 1 viimane lause näeb ette, et linnavolikogu kehtestab linna eraõiguslikes juriidilistes isikutes osalemise tingimused ja korra. Maardu linn on kehtestanud vastavad normid linna [põhimääruse](#) §-s 54, kuid need piirduvad KOKS-i üldpõhimõtete kordamisega ning neis ei ole täpsemaid suuniseid näiteks linna osalusega äriühingutes sisekontrolli tegemiseks.

Soovitan Maardu Linnavolikogul kaaluda põhimääruse täiendamist selliselt, et linnavalitsusele antaks selgemad suunised omanikujärelevalve teostamiseks linna osalusega äriühingutes, sealhulgas mitmeastmelise kontserni struktuuris (vt sarnaste küsimuste kohta Riigikontrolli aruanne „[Narva linna ühingu juhtimine ja järelevalve nende üle](#)“, 2025).

Teabenõutele ja selgitustaotlustele vastamine

Maardu linna elanikud on leidnud, et linnavalitsuse vastused nende pöördumistele olid sisutühjad ning et linnavalitsus liigitas teabenõude omavoliliselt selgitustaotluseks.

Hea halduse põhimõtte kohaselt peab asutus menetlema pöördumisi vastavalt nende sisule ning vastama selgelt, arusaadavalt ja õigele seadusele tuginedes. See tähendab muu hulgas, et linnavalitsus peab enne vastamist välja selgitama, mis liiki pöördumisega on tegu.

Teabenõudega saab küsida dokumenti, mis on asutusel olemas. Kui asutusel küsitud teavet ei ole, siis ei saa ka teabenõuet täita ning seda tuleb inimesele selgitada. Teabenõudele tuleb vastata viivitamata, kuid hiljemalt viie tööpäeva jooksul ([avaliku teabe seaduse](#) (AvTS) § 18 lg 1). Kui inimene aga küsib asutuse tegevuse kohta õigusalasid selgitusi ja/või teavet, mis eeldab teabe analüüsi, sünteesi või lisateabe kogumist, loetakse pöördumine selgitustaotluseks (AvTS § 23 lg 2 p 5, [märgukirjale ja selgitustaotluse vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduse](#) (MSVS) § 2 lg 2). Sellise pöördumise vastuses tuleb anda soovitud teave, õiguslane selgitus või põhjendada selle andmisest keeldumist (MSVS § 5 lg 8 lause 3).

Avaldaja saatis 9. juulil 2025 linnavalitsusele pöördumise, milles palus dokumente ja hinnapäringuid OÜ Kroodi Vesi raamatupidamisteenuse turuhinnale vastavuse kohta ning täpsemat selgitust või analüüsi, mille alusel on otsustatud, et sellises mahus teenuse kulud on optimaalsed. Linnavalitsus käsitas esimest küsimust teabenõudena ning edastas selle OÜ-le Kroodi Vesi, teise küsimuse liigitas aga selgitustaotluseks. Kuna teine küsimus eeldas selgitust otsuse kohta, mida linnavalitsus enda põhjenduse kohaselt ei olnud teinud ega saanud seetõttu täpsemalt selgitada, siis ei ole põhjust pidada pöördumise osalist ümberkvalifitseerimist selgitustaotluseks õigusvastaseks.

MSVS ei sätesta, mida täpselt peab sisaldama selgitustaotluse vastus. See tähendab, et asutusel on selgitustaotlusele vastamisel avar otsustusõigus. Linnavalitsusele saab aga ette heita, et linnavalitsus ei püüdnud elanike küsimustele ammendavalt vastata, kui inimesed küsisid OÜ Kroodi Vesi raamatupidamisteenuse hinna põhjendatuse kohta. Ammendava vastuse andmiseks oleks linnavalitsus saanud tütarettevõttelt vajalikud andmed välja nõuda. Selline elanike pöördumistele vastamine ei ole kooskõlas hea halduse põhimõttega.

Kui linnavalitsus ei vasta pöördumistele korrektselt (nt jätab mõnele küsimusele vastamata, vastus ei ole sisuline, keeldub vastamisest ilma õigusliku aluseta), siis on avaldajal võimalik oma õigusi kaitsta vaide- ja halduskohtumenetluse korras (vallavalitsusele saab esitada vaide [haldusmenetluse seaduse](#) § 71 jj kohaselt ja halduskohtule kaebuse [halduskohtumenetluse seadustiku](#) § 37 jj kohaselt).

Järelevalve veeteenuse hinna üle

[Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduse](#) (ÜVVKS) kohaselt kehtestab vee- ja kanalisatsiooniteenuse hinna vee-ettevõtja ning selle põhjendatust ja seadusele vastavust kontrollib Konkurentsiamet, mitte kohalik omavalitsus (ÜVVKS §-d 57 jj).

Seadus näeb ette, et vee- ja kanalisatsiooniteenuse hind peab katma üksnes vee-ettevõtja põhjendatud tegevuskulud ja vajalikud investeeringud, tagama põhjendatud tulukuse ja keskkonnanõuete täitmise ning teenuse hinnaga ei tohi tarbijaid diskrimineerida (ÜVVKS § 50 lg-d 1 ja 3). Teenuse hinna sisse arvatavad kulud peavad olema põhjendatud, lähtuma tõhususest ning võimaldama vee-ettevõtjal täita seadusega sätestatud ülesandeid (ÜVVKS § 52 lg 1). Sellised kulud on vee-ettevõtja tegevuskulud, näiteks ka raamatupidamisteenus ja juhatuse liikmete tööjõukulud (vt ka Konkurentsiameti koostatud [ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinna](#)

[arvutamise soovituslik metoodika](#)). Ka nende kulude suurust ja põhjendatust saab kontrollida Konkurentsiamet.

Konkurentsiamet on avaldajale vastanud, et OÜ Kroodi Vesi veeteenuse hind kooskõlastati 7. detsembril 2016 ja see vastab seaduse nõuetele. Amet kinnitas, et kehtivat veeteenuse hinda kooskõlastades kontrollis amet põhjalikult, kas hinnakomponendid on põhjendatud, ning märkis, et pöördumises välja toodud raamatupidamise kulu ei ole teenuse hinnas arvesse võetud. Samuti on amet selgitanud, mis tingimustel ta sekkub hinnamuutuste korral.

Riikliku järelevalvemenetluse alustamine on Konkurentsiameti kaalutlusotsus ja amet ei pidanud järelevalvet praegusel juhul vajalikuks ega otstarbekaks, viidates eelkõige AS-i Maardu Vesi ja OÜ Kroodi Vesi kavandatud ühinemisele ja veeteenuse osutaja ülesannete üleandmisele AS-ile Tallinna Vesi.

Konkurentsiameti hinnaotsuseid saab vaidlustada [halduskohtumenetluse seadustikus](#) sätestatud korras halduskohtus (ÜVVKS § 58 lg 10). Vaidlustamisel tuleb selgitada, millist õigusnormi on Konkurentsiamet rikkunud või milles amet on oluliselt eksinud.

Kokkuvõte ja soovitused

Maardu järveäärse piirkonna elanikud on olnud pikka aega mures veeteenuse kõrge hinna pärast. Piirkonna elanike pöördumine näitab, et linna äriühingute üle teostatavas järelevalves võib olla puudusi ning et linn ei selgita inimestele olukorda piisavalt.

Palun Maardu linnal edaspidi teha hoolsamat järelevalvet linna äriühingute tegevuse üle ning inimeste pöördumistele vastates järgida seadust ja hea halduse põhimõtet. Eriti oluline on see juhul, kui linnale kuuluv monopoolses seisundis äriühing pakub elanikele teenust, mille hinnakujundus peab olema läbipaistev ja inimestele arusaadav.

Maardu linn on vee- ja kanalisatsiooniteenuse osutamisega seotud murede lahendamiseks astunud sisulisi samme. 2025. aasta juunis teavitas linnavalitsus elanikke läbirääkimistest, mis käivad veeteenuse osutamise ümberkorraldamiseks. Maardu Linnavolikogu kiitis 24. märtsil 2026 heaks AS-i Maardu Vesi ja OÜ Kroodi Vesi ühinemise ning alates 1. maist 2026 osutab järveäärses piirkonnas vee- ja kanalisatsiooniteenust AS Tallinna Vesi. Selle tulemusena hakkab kogu Maardu linnas kehtima ühtne vee- ja kanalisatsiooniteenuse hind, mis on elanikele soodsam kui varasem OÜ Kroodi Vesi kehtestatud hind. Tunnustan linnavolikogu selle otsuse eest. Sellega on piirkonna elanike pikaajaline mure veeteenuse hinna pärast sisuliselt lahendatud.

Austusega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Teadmiseks: avaldaja

Ivika Nõukas 693 8419

Ivika.Noukas@oiguskantsler.ee